

KALĖJIMŲ DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

TEISĖS AKTO PROJEKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

2018-04-10 Nr. LV-1476

Vilnius

Teisės akto projekto pavadinimas: Opioidinės priklausomybės pakaitinio gydymo tęstinumo užtikrinimo laisvės atėmimo vietose tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Veiklos organizavimo ir kontrolės valdybos Sveikatos priežiūros skyriaus vyriausioji specialistė Irma Urbonienė.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatytai korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)¹: Tvarkos aprašo 5, 7-8, 15, 17-23, 29 punktai.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorupcinį vertinimą po tarpinstitucinio derinimo (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatytai korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)²:

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Nors Tvarkos aprašas išskiria atskirą asmenų grupę, t. y. pacientus, kuriems bus taikomas tęstinis pakaitinis gydymas, atskiram šios grupės pacientui išskirtinių sąlygų nenumatyta.		☐ tenkina ☐ netenkina

¹Jeigu tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatoms, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nepašalinta ar kuriai valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių.

²Tas pat.

2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	<p>1. Tvarkos aprašo 5 p. neapibrėžta per kiek laiko ir kokių būdu specialistas informuoja sveikatos priežiūros padalinio vadovą.</p> <p>2. Tvarkos aprašo 7 p. nenumatytas apibrėžtas laikas, per kurį oficialiu raštu kreipiamasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigą (panaudota leidžianti interpretuoti sąvoka „per kiek įmanomai trumpesnį laiką“).</p> <p>3. Tvarkos aprašo 8 p. numatyta neaiški formuluotė „<i>Jei reikalinga</i> (esant abstinencijai nuo opioidų <i>ar kitoms būklėms</i>) [...]“. Būtina tikslinti formuluotę.</p> <p>4. Tvarkos aprašo 17 p. kalbama apie gydymo režimo pažeidimą, o 19 p., 21 p., 22 p. ir 23 p. – apie gydymo planą. Neaišku, ar gydymo režimas ir gydymo planas Tvarkos apraše yra ta pati sąvoka.</p> <p>5. Tvarkos aprašo 19 p. numatoma, kad nusprendus nutraukti gydymą staiga <i>asmuo siunčiamas į Laisvės atėmimo vietų ligoninę sveikatos būklei stabilizuoti</i>, o 21 p. numatomas ir siunčiamas į Laisvės atėmimo vietų ligoninę <i>asmens sutikimas</i>. Būtina tikslinti, ar reikalingas asmens sutikimas.</p> <p>6. Tvarkos aprašo 20 p. numatyta, kad <i>asmeniui pakeitus sprendimą ar išreiškus valią</i> gydytis dėl priklausomybės opioidams pakartotinai, jam <i>gali būti</i> siūloma dalyvauti kitose tikslinėse elgesio pataisos programose. Neaišku, kokia forma asmuo turi išreikšti savo valią ar pasikeitusį sprendimą, nenumatytas subjektas svarstysiantis šį klausimą, formuluotė „<i>gali būti</i>“ dviprasmiška, nes nėra numatyta, kokiais atvejais asmeniui siūloma dalyvauti, o kokiais – ne.</p>	<p>1. Pritarta. 5p. papildytas „ne vėliau kaip kitą darbo dieną žodžiu“.</p> <p>2. Pritarta. 7 p. papildytas „ne vėliau kaip kitą darbo dieną“.</p> <p>3. Pritarta. Patikslinta „Esant medicininėms indikacijoms“.</p> <p>4. Pakeista 17 p. išdėstant: 17. Tęstinis pakaitinis gydymas laisvės atėmimo vietose nutraukiamas: 17.1. asmeniui savanoriškai atsisakius gydymo; 17.2. paleidus asmenį iš laisvės atėmimo vietos; 17.3. priėmus sprendimą nutraukti gydymą; 17.4. asmeniui mirus.</p> <p>5. Pasikeitus numeracijai 19 p. ir 21 p. atitinkamai 20 p. ir 22 p. suvienodinta dėl paciento sutikimo „jam raštu sutikus“.</p> <p>6. Pritarta. Pasikeitus numeracijai 20 p. 21 p. Išbraukta „gali būti“. Išdėstyta: „siūloma dalyvauti kitose tikslinėse elgesio pataisos programose“.</p>	☐ tenkina ☐ netenkina
----	--	---	--	--

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		7. Tvarkos aprašo 21 ir 22 p. numatyta, kad sveikatos priežiūros padalinio vadovas <i>nedelsdamas informuoja</i> Laisvės atėmimo vietų ligoninės administraciją (21 p.) ar policijos areštinę (22 p.). Sąvoka „ <i>nedelsdamas</i> “ yra dviprasmiška ir neapibrėžta, nenumatyta koku būdu vyksta informacijos perdavimas.	7. Pritarta. Pasikeitus numeracijai 21 p. ir 22 p. atitinkamai 22 p. ir 23 p. pakeista ir papildyta ne vėliau kaip kitą darbo dieną.	
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir panašiai priimančias subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto	Tvarkos apraše būtina numatyti, kokia tvarka bus kontroliuojami sprendimus priimančias subjektai (tai gali būti ir nuoroda į galiojančius teisės aktus, kuriuose tai numatyta).	Pritarta. Išdėstyta Baigiamosiose nuostatose.	☐ tenkina ☐ netenkina
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Tvarkos aprašo 15 p. numatyta šeimos gydytojui kompetencijai nepriklausanti funkcija (paslauga, kurios negali teikti): „ <i>šeimos gydytojas, jei nėra gydytojo psichiatro, paskyręs asmeniui opioidinės priklausomybės pakaitinį gydymą [...]</i> “.	Pritarta. Patikslinta išdėstant: „Šeimos gydytojas, jei nėra gydytojo psichiatro, pratęsęs gydymą pagal kitoje gydymo įstaigoje taikytą opioidinės priklausomybės pakaitinio gydymo planą“.	☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Tvarkos apraše numatyti sprendimo priėmimo kriterijų sąrašai, tačiau jie tikslintini (žr. pažymos 7 ir 19 punktus)	Pakeista. Kriterijų sąrašai išdėstyti atitinkamai 17p. ir 18 p.	☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	<p>1. Tvarkos aprašo 18 p. numatyta neaiški dvipakopė sprendimo nutraukti tęstinį pakaitinį gydymą procedūra:</p> <p>a. šį <i>sprendimą svarsto</i> sveikatos priežiūros padalinio <i>vadovas kartu su</i> paslaugą teikusia sveikatos priežiūros specialistų komanda (<i>šeimos gydytoju ir (arba) gydytoju psichiatru</i>, bendrosios praktikos ar psichikos slaugytoju, socialiniu darbuotoju, medicinos psichologu, kitais specialistais pagal poreikį);</p> <p>b. <i>galutinį sprendimą priima gydytojas psichiatras</i>, o jei jo nėra – <i>šeimos gydytojas</i>, pasikonsultavęs su asmenį konsultavusiu ir gydymo eigą stebėjusiu gydytoju psichiatru.</p> <p>Kaip matyti, gydytojas psichiatras ar šeimos gydytojas dalyvauja komandinėje svarstymo procedūroje, o vėliau vienasmeniškai priima galutinį sprendimą.</p> <p>2. Tvarkos aprašo 19 p. numatyta gydytojo psichiatro ar šeimos gydytojo teisė <i>maksimaliai trumpinti</i> ar <i>visiškai nutraukti</i> pakaitinį gydymą, ruošiantis perkelti asmenį į kitą laisvės atėmimo vietą. Neaiškus terminas „<i>maksimaliai trumpinti</i>“, nenumatyti jokie aiškūs kriterijai, kada gydymo trukmė trumpinama, o kada gydymas nutraukiamas.</p> <p>3. Tvarkos apraše nenumatyta sprendimo nutraukti tęstinį pakaitinį gydymą forma (pvz., surašant išvadą).</p>	<p>1. Pritarta. Pakeista išdėstant „sprendimą nutraukti tęstinį pakaitinį gydymą priima gydytojas psichiatras, o jei jo nėra – šeimos gydytojas, pasikonsultavęs su asmenį konsultavusiu ir gydymo eigą stebėjusiu gydytoju psichiatru“.</p> <p>2 ir 3. Pritarta. Suformuluota: „trumpindamas gydymo trukmę“. Nutraukimo ir sprendimo nutraukti gydymą atvejai numatyti 17 p. ir 18 p.</p>	<p>☒ tenkina ☐ netenkina</p>

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		4. Tvarkos apraše nenumatyta sprendimo nutraukti tęstinį pakaitinį gydymą apskundimo tvarka.	4. Pritarta. Išdėstyta Baigiamosiose nuostatose.	
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė;	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė			
10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Tvarkos apraše nenumatoma.		☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus,	Žr. pažymos 3 p.	Pritarta. Išdėstyta Baigiamosiose nuostatose.	☐ tenkina ☐ netenkina

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)			
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³	Žr. pažymos 3 p.	Pritarta. Išdėstyta Baigiamosiose nuostatose.	☒ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Tvarkos aprašo 29 p. numatyta, kad <i>pažeidimai ir (ar) neteisėtas disponavimas opioidinės priklausomybės pakaitiniam gydymui reikalingais vaistiniais preparatais sukelia teisės aktuose numatytas pasekmes</i> . Būtina nurodyti pažeidimų subjektus ir atsakomybės rūšį (pvz., nuorodas į teisės aktus, kuriuose numatyta atsakomybė).	29 p. panaikintas dėl dviprasmiškumo.	☒ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra	1. Tvarkos aprašo 17 p. nustatytas dviprasmiškai suprantamas trijų kriterijų, dėl kurių svarstomas klausimas dėl pakaitinio tęstinio gydymo nutraukimo, sąrašas, nes šie kriterijai sujungti jungiamuoju ir skiriamuoju jungtukais „ir (ar)“. Tikslinga nustatyti aiškų nutraukimo procedūros svarstymo pagrindą, pvz., išdėstant arba kiekvieną atskirą kriterijų kaip pagrindą procedūrai pradėti, arba visų trijų kriterijų visumą kaip tokį pagrindą. 2. Tvarkos aprašo 17 p. nenumatytas: 2.1. subjektas, surašantis tarnybinių pranešimą pažeidus kurį nors vieną iš numatytų kriterijų;	1. Pritarta. Išdėstyta 17 p. ir 18 p. 2. 19 p. išdėstyta: Tvarkos aprašo 18 punkte numatytais atvejais, sprendimą nutraukti tęstinį pakaitinį gydymą priima gydytojas psichiatras, o jei jo nėra – šeimos gydytojas, pasikonsultavęs su asmenį konsultavusiu ir gydymo eigą stebėjusiu gydytoju psichiatru, gavęs laisvės atėmimo vietos įstaigos darbuotojo tarnybinių pranešimą (pranešimą).	☒ tenkina ☐ netenkina

³Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininkų ir panašiai.

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		2.2. subjektas, kuriam šis tarnybinis pranešimas pateikiamas, jo veiksmai gavus tarnybinį pranešimą ir pan.		
19.	Kiti svarbūs kriterijai	<p>1. Tvarkos aprašo 2 p. neįrašytas specialusis teisės aktas šioje veiklos srityje – Pakaitinio gydymo skyrimo ir taikymo priklausomybei nuo opioidų gydyti tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. V-653.</p> <p>2. Tvarkos aprašo 20 p. numatytus atvejus, kai gydymas laikomas baigtu, būtų logiškiau ir suprantamiau išdėstyti papunkčiais.</p> <p>3. Tvarkos apraše numatyto Sutikimo dėl pakaitinio gydymo opioidiniais vaistais kopiją tikslinga pasirašytinai įteikti asmeniui, nes šiame sutikime numatyti asmens įsipareigojimai ir galimos pasekmės už sąlygų nevykdymą.</p>	<p>1. Pritarta. Įrašyta.</p> <p>2. Pritarta. Išdėstyta 17 p.</p> <p>3. Pritarta. Numatyta Baigiamosiose nuostatose.</p>	<p>☐ tenkina</p> <p>☐ netenkina</p>

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas:

Veiklos organizavimo ir kontrolės valdybos Sveikatos priežiūros skyriaus vyriausioji specialistė Irma Urbonienė

Teisės akto projekto vertintojas:

Imuniteto skyriaus vyriausiasis specialistas Saulius Arbačiauskas

(parašas)

(data)

(parašas)

(data)